

Kathi Veronika

A digitális kultúra fenntarthatóságáról – műhelykonferencia a Pannon Egyetemen

A Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Karának Digitális Módszertani Intézete és Társadalomtudományi Intézete szervezésében 2021. május 13-án első alkalommal került sor *A digitális kultúra fenntarthatóságáról* címen meghirdetett online műhelykonferenciára. Az interdiszciplináris konferencia célja elsődlegesen az volt, hogy építő párbeszéd, viták, előadások szülessenek korunk élő dilemmáiról, elsősorban az alábbi témakörökben:

- A digitális kultúra fenntartható fejlődése
- A közösségi média és a hitelesség kérdésköre
- Nyelvi és kulturális azonosság, önazonosság és hitelesség az online térben
- Szubkultúrák és identitás
- Médiatudatosság és online identitás
- Objektivitás, ténytudás, kritikai gondolkodás
- Énhatékony és önmegvalósítás
- Szólásszabadság, adatvédelem, információs szabadság
- Az önfejlesztés felelőssége az információs társadalom különféle oktatási színterein
- A tanulási felelősség kérdése online tanulási környezetekben
- Az e-learning alapú oktatási szolgáltatások trendjeinek alakulása
- Időgazdálkodás és információs környezet (1)

A konferencia aktualitását jól jelzi, hogy összesen 25, a meghirdetett témákat különböző aspektusból megközelítő előadást hallgathattak meg a résztvevők. Az előadások változatosságához a tematikus sokszínűség mellett hozzájárult az is, hogy a Pannon Egyetem munkatársai mellett alap- és mesterszakos, valamint doktori képzésben részt vevő hallgatók, más felsőoktatási intézmények oktatói és munkatársai, valamint a versenyszféra szereplői is képviseltették magukat, ezzel is erősítve az eszmecsere interdiszciplináris jellegét.

A szervezők elmondása szerint a rendezvény elsődleges célja volt annak a felmérése is, hogy a konferencia témakörével kapcsolatban milyen tényleges potenciál van a két intézetben, illetve az intézetek szakmai-közéleti kapcsolati hálózataiban. A kar céljai között szerepel ugyanis a társadalomtudományok területén olyan interdiszciplináris kutatási tevékenységet végezni, amely nemzetközi szinten is releváns eredményeket produkál. Ennek a kutatásszervező folyamatnak az elindításához kiváló alkalom egy műhelykonferencia, ahol feltárulnak a lehetőségek, és körvonalazódhat egy közös kutatócsoport létrehozása, valamint közös kutatás megalapozása is.

A konferenciát a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Karának dékánja, Navracsics Judit egyetemi tanár nyitotta meg. Megnyitójában kiemelte a téma aktualitását, és örömet fejezte ki, hogy nagyszámú érdeklődőt vonzott az esemény. Hangsúlyozta a kar abbéli reményét, hogy a műhelykonferencia több szempontból is hagyományteremtő jelleggel rendelkezzen: egyrészt a mostani rendezvény is időszakosan ismétlődik majd, másrészt több hasonló, interdiszciplináris diskurzusra lehetőséget nyújtó szakmai találkozónak is otthont adhat később az intézmény, a virtuális és a valóságos térben egyaránt. A dékáni köszöntő után a konferencia szervezői, András Ferenc egyetemi docens, a Társadalomtudományi Intézet igazgatója, valamint Ollé János egyetemi docens, a Digitális Módszertani Intézet igazgatója is köszöntötte a résztvevőket.

A konferencia első szekciójának előadásai a digitális kultúra és életérzés témakörét vették célba, elsősorban a digitalizáció és a virtuális tér filozófiai aspektusait helyezve előtérbe. Tóth Benedek (PE) *Igazság és posztigazság: az objektivitás és hitelesség fogalmai a digitális médiatérben* című előadásában a hitelesség, az objektivitás, az igazság fogalmainak meghatározhatóságára koncentrált a digitális médiakultúra terében. Perjés István (MATE) a diskurzusokban, a vitákban és az egyezkedésekben manifesztálódó, digitálisan is elbeszélhető önmegvalósítás és az intézményes nevelés lehetőségeire és kapcsolatára fókuszált *„Elmondanám, az út hová vezet / segítsetek hát, nyújtsatok kezét”*. Az *önmegvalósítás pedagógiai támogatása* című előadásában. A szekciót Szakács Máté (PE) *A szóbeliség reneszánsza* című előadása zárta, amely az új kommunikációs formák néhány meghatározó vonását vizsgálta meg.

Az ezt követő három előadás a közösségi média és a hitelesség kérdéseit járta körbe. András Ferenc (PE) *Álhír és hír – arról, ami van, és aminek lennie kell* című prezentációja az álhír és a hír jelenségét, jellemzőit vizsgálta. A hitelesség témaköréhez kapcsolódóan Kalmár Zoltán (PE) *Részrehajló-e a Wikipédia?* címmel tartott előadást, amely a világ legismertebb online enciklopédiájával kapcsolatos aktuális kérdéseket járta körbe. A szekció zárásaként Herzog Csilla (PE) *A médiahasználat jellemzői a fake news és a koronavírus környezetében* című előadása a világjárvány idején megváltozó médiahasználattal kapcsolatos kutatások eredményeit mutatta be.

A konferencia délelőtti részének zárásaként a digitális környezet és az identitás témakörével foglalkozó szekció két előadására került sor. Komáromi Sándor (PE) *Valóságteremtő tereink* című prezentációja az online térben létrejövő másodlagos én evolúciójára fókuszált, míg Horváth Virág (PE) *A rejtőzködés mint életstratégia a virtuális térben* címmel az online térben tapasztalható elidegenedés jelenségét vizsgálta.

A délelőtti átfogó tematikájú előadásokat a délután folyamán egy-egy specifikusabb témakörre koncentrázó szekció követte, magyar és angol nyelven. Elsőként az információs társadalom és a digitális bölcsészet területéről hangzottak el előadások: Szabó F. Andrea (PE, AAI) *Changing Canons: Teaching American Literature in a European context in the 21st century* című prezentációja az amerikai irodalmi kánon 21. századi európai kontextusban való értelmezési lehetőségeit járta körbe. Majd Czeglédi Sándor (PE) *Do(es) Digital Humanities Transform American Studies on Both Sides of the Atlantic?* című előadása az amerikanisztika és a digitális bölcsészet kapcsolatáról nyújtott átfogó összefoglalást.

A globalizálódó világ aktuális kérdéseinek egyike az online térben megvalósuló nyelvi és kulturális azonosság, önazonosság és hitelesség – ezzel a témakörrel négy előadás is foglalkozott a rendezvényen. Szentgyörgyi Szilárd (PE), Forintos Éva (PE) és Hortobágyi Ildikó (PE) egy, a felsőoktatási intézmények közösségi oldalain létrejövő virtuális nyelvi tájképpel foglalkozó kutatás eredményeit mutatták be *The linguistic landscape of geotagged social media contents at universities* című előadásukban. Parapatics Andrea (PE) *Nyelvi-nyelvjárási tudat az online térben* című prezentációja a közösségi térben megvalósuló empirikus nyelvészeti kutatások lehetőségeire fókuszált, különös tekintettel az online térben (is) jelen lévő regionális és más nyelvi sajátosságokra, illetve ezek mások általi megítélésére. Major-Kathi Veronika (PE) *The importance of intercultural awareness in multinational online learning environments* című előadásának fókuszában az online tanulási környezetekben jelen lévő kulturális különbségek, illetve a digitális térben megvalósuló interkulturális kommunikáció fontossága állt. A szekció zárásaként Komáromi Klaudia (PE) *Building Conscious Awareness of African-American Issues: Representation in the Media* című prezentációjának témája az afroamerikai identitás és annak a különböző médiumokban megjelenő reprezentációja volt.

A délutáni szekciók a továbbiakban a pedagógia témakörére koncentráltak, ezek közül elsőként a tanulási környezetek és az online kultúra területéről hangzottak el előadások. Ollé János (PE) *A konnektivizmus realizálhatósága a MOOC kultúrában* című prezentációja a konnektivizmus reális piaci és informális hasznosításának aktuális kérdéseit járta körül. Molnár Claudia (PE), Csillingh Erika (PE), Fülöp Zsófia (PE), Katona László (PE) és Németh László (PE) egy készülő pedagógiai kutatás tervezetét mutatták be *To what extent are blended/hybrid teaching environments effective for language support for academic achievement?* című előadásukban. Az online kultúra egy-egy szűkebb szegmensére fókuszáltak Dobos Dóra (PE) *A digitális oktatás face-to-face kommunikációjának jellemzői és illemtana*, valamint Tihanyi Kata Rebeka (PE) *Az „instapozitivitás” jelensége* című előadásai.

A digitális pedagógia és tanulási környezet kérdéseivel foglalkozó szekció első két előadása a digitális történetmesélés témakörét tárgyalta különböző nézőpontokból. Lanszki Anita (MTE) a téma jogi és etikai kérdéseire koncentrált *A digitális történetmesélés alkalmazásának etikai és jogi környezete* című prezentációjában, míg Kubinger-Pillmann Judit (PE) *A digitális történetmesélés módszerének helye és szerepe a tanárképzésben* címmel a tanárképzésben alkalmazható módszertani lehetőségeket mutatta be. Ezt követően Albert Gábor (PE) *A Guszev-kísérlet a tükrözött osztályterem módszerével (egy akciókutatási kísérlet témájának újragondolása)* című előadása egy 2007-ben megvalósított akciókutatás módszertani újragondolását ismertette. A szekciót Horváth Miklós (Insedo Kft) *Tanári Digitális Kompetenciamérés és Fejlesztés* prezentációja zárta, amely egy, az Európai Unió által kidolgozott, önbevalló önértékelő rendszer, a DigCompEdu hazai alkalmazásának a lehetőségeire alapozó projekt eredményeiről számolt be.

A konferencia záró szekciója a digitális pedagógiai narratívák témakörét ölelte fel. Pintér Márta (PE) *Az oktató személyisége és a paradigmaváltás kihívásai. A pedagógus Bálint-csoport mint erőforrás* című előadása a pedagógusokat segítő, esetfeldolgozó Bálint-csoportok támogató munkáját mutatta be; Czirfusz Dóra (ELTE) és Horváth László (ELTE) két, a pedagógusok IKT-használatával foglalkozó kutatás eredményeiről tájékoztatott *A technológiai integráció pedagógiai dimenziói* című prezentációjukban. A konferencia záró előadásaként Györe Géza (PE) *A Zsolnai-pedagógia életviteli és önművelési ismeretátadási módszertani repertoárjának alkalmazása az online oktatásban (lehetőségek és korlátok)* címmel foglalta össze a Zsolnai-pedagógia alkalmazási lehetőségét a digitális oktatásra vetítve.

A rendezvény értékelésével kapcsolatban a szervezők kiemelték a hallgatói előadások magas számát és színvonalát. Az a tény, hogy a hallgatók az oktatók között is megállták a helyüket, nagyon fontos jelzés a közeli jövő tudományos utánpótlásának a támogatásával kapcsolatban. Egy ideális kutatócsoportban ugyanis nemcsak tapasztalt kutatók, hanem a tudományos életpálya különböző szakaszaiban járó szakemberek működnek együtt. Az ilyen irányú lehetőségeiket a konferencián elhangzott hallgatói előadások is megerősítették, illetve az prezentációk kapcsán elindult párbeszédok a szakmai kapcsolatokat is megalapozták.

A kari tervek között szerepel a műhelykonferencia folytatása, azzal a céllal, hogy a közös kutatási terület jobban és még letisztultabb témakörökkel is kialakulhasson, és megfelelő alap legyen a közös munka folytatására. Az elhangzott előadásokból tanulmánykötet jelenik meg, illetve néhány prezentáció publikálására a most induló *Pannon Digitális Pedagógia* című folyóiratban is lehetőség nyílik.

- (1) *A digitális kultúra fenntarthatóságáról* műhelykonferencia honlapja. <https://dmi.mftk.uni-pannon.hu/szakmai-kozelet/a-digitalis-kultura-fenntarthatosagarol-muhelykonferencia-2021-majus-13> (2021. június 17.)

Kathi, Veronika: On the sustainability of digital culture – workshop at Pannon University

Az írás szerzőjéről

Kathi Veronika

doktori hallgató
Pannon Egyetem
Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar
Többnyelvűségi Doktori Iskola, Veszprém

mkveronikaa[kukac]gmail.com